

*С.В. БРІК, О.О. ФАЛЬЧЕНКО***ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ, АУДИТУ І КОНТРОЛЮ ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

У статті приведена економічна сутність обліку, аудиту та контролю використання об'єктів фінансового лізингу в господарській діяльності підприємства. Фінансовий лізинг є важливим інструментом фінансування, що дозволяє підприємствам використовувати необхідні активи без значних одноразових витрат. Однак облік, аудит і контроль операцій з фінансового лізингу мають свої особливості, які необхідно враховувати для забезпечення точності фінансової звітності та ефективного управління ресурсами. При цьому фінансовий лізинг має свої особливості в обліку, визначаючи набуття права власності на орендований актив після закінчення строку оренди, строк та вартість мінімальних орендних платежів. Облік у лізингодавця та лізингоодержувача має свої нюанси. Особливої уваги заслуговує амортизація об'єкта фінансового лізингу. Особливості аудиту та контролю фінансового лізингу передбачають перевірку правильності відображення в обліку як у лізингодавця, так і у лізингоодержувача, перевірку відповідності договорів лізингу вимогам законодавства, нормативно-правовим актам та стандартам бухгалтерського обліку. Оцінка правильності класифікації лізингових операцій, перевірка облікових записів та оцінка системи внутрішнього контролю вимагають від аудитора застосування своїх знань та умінь на практиці. Правильна організація обліку, аудиту та контролю операцій з фінансового лізингу є ключовою для забезпечення достовірності фінансової звітності та ефективного управління ресурсами підприємства. Дотримання нормативно-правових вимог та стандартів бухгалтерського обліку, а також регулярний аудит і контроль таких операцій сприяють мінімізації ризиків та підвищенню фінансової стійкості підприємства.

Ключові слова: аудит; контроль; облік; фінансова оренда; фінансовий лізинг

*S. BRIK, O. FALCHENKO***FEATURES OF ACCOUNTING, AUDIT AND CONTROL OF THE USE OF FINANCIAL LEASING OBJECTS IN THE BUSINESS ACTIVITIES OF AN ENTERPRISE**

The article presents the economic essence of accounting, auditing and control of the use of financial leasing objects in the economic activities of the enterprise. Financial leasing is an important financing tool that allows enterprises to use the necessary assets without significant one-time costs. However, accounting, auditing and control of financial leasing transactions have their own characteristics that must be taken into account to ensure the accuracy of financial reporting and effective resource management. At the same time, financial leasing has its own characteristics in accounting, determining the acquisition of ownership of the leased asset after the end of the lease term, the term and value of minimum lease payments. Accounting by the lessor and the lessee has its own nuances. Depreciation of the financial leasing object deserves special attention. The features of auditing and control of financial leasing include checking the correctness of the accounting of both the lessor and the lessee and checking the compliance of leasing agreements with the requirements of the law, regulatory legal acts, and accounting standards. Assessing the correctness of the classification of leasing transactions, checking accounting records and assessing the internal control system require the auditor to apply his knowledge and skills in practice. Proper organization of accounting, auditing and control of financial leasing transactions is key to ensuring the reliability of financial reporting and effective management of enterprise resources. Compliance with regulatory requirements and accounting standards, as well as regular auditing and control of such transactions contribute to minimizing risks and increasing the financial stability of the enterprise.

Keywords: audit; control; accounting; financial lease; financial leasing.

Вступ. Особливості обліку, аудиту та контролю використання об'єктів фінансового лізингу в господарській діяльності підприємства значною мірою зумовлені специфікою таких операцій, що включають різноманітні юридичні та фінансові аспекти. Для підприємств важливо правильно вести облік лізингових угод відповідно до вимог національних стандартів бухгалтерського обліку, а також міжнародних стандартів фінансової звітності. Аудит і контроль лізингових угод забезпечують дотримання фінансових, правових і економічних норм, що знижує ризики і підвищує ефективність використання лізингових активів.

Метою даного дослідження є аналіз основних аспектів обліку, аудиту і контролю об'єктів фінансового лізингу в Україні, а також визначення найбільш ефективних підходів для забезпечення належного фінансового моніторингу та зниження фінансових ризиків для учасників ринку. Завданнями дослідження є: аналіз теоретичних аспектів обліку та аудиту лізингових операцій, вивчення законодавчих ініціатив і стандартів, що регулюють ці питання, а також розробка рекомендацій щодо вдосконалення практик обліку і контролю у цій сфері.

Аналіз стану питання. Аналіз останніх досліджень щодо обліку, аудиту і контролю використання об'єктів фінансового лізингу в

господарській діяльності підприємства свідчить про активний розвиток цього напрямку в умовах глобалізації фінансових ринків. Фінансовий лізинг є важливим інструментом залучення інвестицій, що потребує ефективної системи обліку та контролю.

Наукові дослідження зосереджені на питаннях визнання, оцінки та відображення об'єктів фінансового лізингу у фінансовій звітності відповідно до МСФЗ 16 "Оренда". Особливу увагу приділяють розмежуванню операційного та фінансового лізингу, а також їх впливу на фінансовий стан підприємств.

Щодо аудиту фінансового лізингу, дослідження фокусуються на оцінці ризиків та підтвердженні достовірності звітності лізингоотримувачів та лізингодавців. Контрольна діяльність охоплює перевірку дотримання податкового законодавства, умов лізингових угод та своєчасності виконання фінансових зобов'язань.

Актуальними залишаються питання автоматизації облікових процесів, імплементації міжнародних стандартів та удосконалення методів внутрішнього контролю у сфері фінансового лізингу..

Мета роботи. Метою даної статті є дослідження особливостей обліку, аудиту та контролю використання об'єктів фінансового лізингу в господарській діяльності підприємства.

Аналіз основних досягнень і літератури. Аналіз

літератури з питань обліку, аудиту та контролю використання об'єктів фінансового лізингу в господарській діяльності підприємств свідчить про значну увагу науковців та практиків до цієї теми. Так, Ірина Бойко у своїх роботах досліджує сучасний стан обліку лізингових операцій в Україні та аналізує відмінності в обліку залежно від суб'єктів лізингових відносин та підкреслює важливість правильного відображення таких операцій для забезпечення достовірності фінансової звітності підприємств. Наталія Товченик розглядає правила бухгалтерського обліку операцій фінансового лізингу для обох сторін договору та акцентує увагу на необхідності дотримання вимог П(С)БО 14 "Оренда" та надає практичні рекомендації щодо відображення таких операцій у фінансовій звітності. Софія Кафка обґрунтовує позицію щодо співвідношення лізингу та оренди з погляду бухгалтерського обліку, визначає лізинг як особливий вид підприємницької діяльності та досліджує методологічні аспекти його обліку, підкреслюючи відмінності та спільні риси з орендними операціями. Олег Васюренко аналізує відображення в бухгалтерському обліку операцій з фінансового та оперативного лізингу. Він детально описує порядок та особливості обліку таких операцій як для лізингодавця, так і для лізингоодержувача, надаючи рекомендації щодо правильного відображення лізингових операцій у фінансовій звітності банківських установ. Загалом, дослідники сходяться на думці про важливість правильного відображення операцій фінансового лізингу в обліку підприємств. Вони підкреслюють необхідність дотримання національних стандартів бухгалтерського обліку, зокрема П(С)БО 14 "Оренда", та впровадження ефективних процедур внутрішнього контролю для забезпечення достовірності фінансової звітності.

Викладення основного матеріалу дослідження.

Згідно із п. 1 ст. 292 Господарського Кодексу України [1], лізинг - це господарська діяльність, спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне володіння та користування другій стороні (лізингоодержувачу) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингоодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів.

Відповідно до п. 1 ст. 806 Цивільного Кодексу України [2], за договором лізингу одна сторона (лізингодавець) передає або зобов'язується передати другій стороні (лізингоодержувачеві) у володіння та користування майно, що належить лізингодавцю на праві власності і було набуто ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем (прямий лізинг), або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов (непрямий

лізинг), на певний строк і за встановлену плату (лізингові платежі).

П. 6 ч. 1 ст. 1 Закону про фінансовий лізинг [3] дає наступне визначення: фінансовий лізинг - вид правових відносин, за якими лізингодавець зобов'язується відповідно до договору фінансового лізингу на строк та за плату, визначені таким договором, передати лізингоодержувачу у володіння та користування як об'єкт фінансового лізингу майно, що належить лізингодавцю на праві власності та набуто ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем, або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов, а також які передбачають при цьому додержання принаймні однієї з ознак (умов) фінансового лізингу, передбачених пунктами 1-4 частини першої статті 5 цього Закону.

Згідно п. 1 – п. 4 ч. 1 ст. 5 Закону про фінансовий лізинг [3], лізинг вважається фінансовим, у разі якщо до лізингоодержувача переходять усі ризики та винагороди (вигоди) щодо користування та володіння об'єктом фінансовий лізинг у, за умови додержання хоча б однієї з таких ознак (умов):

1) об'єкт фінансовий лізинг у передається на строк, протягом якого амортизується не менше 75 відсотків його первісної вартості, а лізингоодержувач зобов'язаний на підставі договору фінансовий лізинг у протягом строку дії договору придбати об'єкт фінансовий лізинг у з подальшим переходом права власності від лізингодавця до лізингоодержувача за ціною та на умовах, передбачених таким договором;

2) сума лізингових платежів на момент укладення договору фінансовий лізинг у дорівнює первісній вартості об'єкта або перевищує її;

3) балансова (залишкова) вартість об'єкта фінансовий лізинг у на момент закінчення строку дії договору становить не більше 25 відсотків первісної вартості (ціни) такого об'єкта фінансовий лізинг у станом на початок строку дії договору;

4) об'єкт фінансовий лізинг у, виготовлений на замовлення лізингоодержувача, після закінчення дії договору не може бути використаний іншими особами, крім лізингоодержувача, зважаючи на його технологічні та якісні характеристики.

Необхідно також звернути увагу на те, що:

- лізингодавцем може бути лише юридична особа, яка має право надавати послуги з фінансовий лізинг у і на підставі договору передає лізингоодержувачу у володіння та користування об'єкт фінансовий лізинг у (п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону про фінансовий лізинг [3]);

- стосовно лізингодавця існує суттєвий момент. Фінансовий лізинг визнається фінансовою послугою, згідно п.1 ст. 4 Закону про фінансові послуги [4]. Тож така юридична особа повинна мати ліцензію на надання послуг фінансовий лізинг у та відомості про неї повинні бути включені до Реєстру небанківських фінансових установ (п. 4 п. 140 ст. 11 Положення № 199 [5]);

- лізингоодержувачем можуть бути фізична особа, фізична особа - підприємець або юридична

особа, яка відповідно до договору фінансового лізингу отримує від лізингодавця об'єкт фінансового лізингу у володіння та користування (п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону про фінансовий лізинг [3]);

- об'єктом фінансовий лізинг у не можуть бути земельні ділянки та інші природні об'єкти та єдині майнові комплекси, що належать державним та комунальним підприємствам та забезпечують виконання державою своїх функцій, згідно ч. 2 ст. 3 Закону про оренду (ст. 6 Закону про фінансовий лізинг [3]).

Абз. 5 пп. 14.1.97 ст. 14 Податкового Кодексу України [6], в свою чергу, надає наступне визначення:

фінансовий лізинг - господарська операція юридичної особи (лізингодавця), за якою лізингодавець передає лізингодержувачу майно, яке є основним засобом і придбане або виготовлене лізингодавцем, а також усі ризики та винагороди, пов'язані з правом володіння та користування об'єктом фінансовий лізинг у.

Умови, що наведені в Податковому Кодексі України для визначення лізингу фінансовим, повністю співпадають з умовами, що наведені в Законі про фінансовий лізинг.

Під терміном «строк фінансового лізингу» Податковий Кодекс України розуміє передбачений лізинговим договором строк, який розпочинається з дати передавання ризиків, пов'язаних із зберіганням або використанням майна, чи права на отримання будь-яких вигод чи винагород, пов'язаних з його використанням, або будь-яких інших прав, що слідує з прав на володіння, користування або розпоряджання таким майном, лізингодержувачу та закінчується строком закінчення дії лізингового договору, включаючи будь-який період, протягом якого лізингодержувач має право прийняти одноосібне рішення про продовження строку лізингу згідно з умовами договору.

Для цілей бухгалтеру п. 4 НП(С)БО 14 [7] визначено: фінансова оренда - оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигод, пов'язаних з правом користування та володіння активом. Право власності на об'єкт фінансової оренди після закінчення строку оренди може передаватися або не передаватися.

Оренда вважається фінансовою за наявності хоча б однієї з наведених нижче ознак:

- орендар набуває права власності на орендований актив після закінчення строку оренди;
- орендар має можливість та намір придбати об'єкт оренди за ціною, нижчою за його справедливую вартість на дату придбання;
- строк оренди становить більшу частину строку корисного використання (експлуатації) об'єкта оренди, навіть якщо право власності не передаватиметься;
- теперішня вартість мінімальних орендних платежів з початку строку оренди дорівнює або перевищує справедливую вартість об'єкта оренди;
- орендований актив має особливий характер, що дає змогу лише орендареві використовувати його

без витрат на його модернізацію, модифікацію, дообладнання.

Згідно з ч. 1 ст. 14 Закону про фінансовий лізинг [3] договір фінансового лізингу повинен відповідати вимогам статті 9 Закону про фінансові послуги, статті 18 Закону № 1023 та цього Закону.

Грошове зобов'язання за договором фінансовий лізинг у при укладанні з фізичною особою має бути виражене виключно у гривні, без визначення грошового еквівалента такого зобов'язання в іноземній валюті. Якщо ж лізингодержувачем є юридична особа або ФОП, при визначенні грошового зобов'язання можна також вказати грошовий еквівалент в іноземній валюті, а сума, що підлягає сплаті у гривні, визначається за офіційним курсом Національного Банку України на день платежу, або за курсом банку за домовленістю сторін (ч. 4 ст. 14 Закону про фінансовий лізинг [3]).

Договір фінансовий лізинг у укладається в письмовій формі та не підлягає нотаріальному посвідченню, крім випадків, встановлених законом або домовленістю сторін (ч. 1, ч. 2 ст. 15 Закону про фінансовий лізинг [3]).

До складу лізингових платежів включаються (ч. 2 ст. 16 Закону про фінансовий лізинг [3]):

- 1) сума, що відшкодовує частину вартості об'єкта фін лізингу;
- 2) винагорода лізингодавцю за отриманий у фінансовий лізинг об'єкт фінансовий лізинг у;
- 3) інші складові, зокрема платежі та/або витрати, що безпосередньо пов'язані з виконанням договору фінансовий лізинг у та передбачені таким договором.

Слід відмітити, що протягом строку дії договору фінансовий лізинг у розмір лізингових платежів може змінюватися.

Згідно абз. 5 пп. 14.1.191 ст. 14 ПКУ [6], фактична передача матеріальних активів іншій особі на підставі договору про фінансовий лізинг вважається постачанням товарів.

Умови визнання лізингу фінансовим, згідно з абз. 7-11 пп. 14.1.97 ПКУ [6] співпадають з умовами, зазначеними в п. 1-4 ч. 1 ст. 5 Закону про фінансовий лізинг [3].

Платники податку на прибуток, що не застосовують податкові різниці при визначенні об'єкта оподаткування, відображають операції з фінансовий лізинг у виключно за бухгалтерськими правилами.

Платники податку на прибуток, які при визначенні об'єкта оподаткування враховують податкові різниці, застосовують правила, які пов'язані з основними засобами (п. 138.1 і п. 138.2 ПКУ [6]).

Лізингові платежі не є об'єктом оподаткування ПДВ (абз. 3 п. пп. 196.1.2 ПКУ [6]), незважаючи на виникнення «першої події». Податкові зобов'язання у лізингодавця виникають в момент фактичної передачі об'єкту лізингу (п. 187.6 ПКУ [6]).

Аналогічно і податковий кредит у лізингоотримувача виникає в момент фактичного отримання об'єкту лізингу (абз. 5 п. 198.2 ПКУ [6]).

Згідно п.2 ст. 23 Закону про фінансовий лізинг [3], витрати на утримання об'єкта фінансового лізингу, пов'язані з його експлуатацією, технічним обслуговуванням, ремонтом несе лізингоодержувач.

Витрати на поточний ремонт відображаються у складі витрат залежно від напряму використання предмета фінансовий лізингу. У більшості випадків це витрати поточного періоду, які відображаються за датою їх понесення відповідно до п. 7 П(С)БО 16 [8].

Витрати на капітальний ремонт можуть бути як витратами звітного періоду так і витратами у вигляді збільшення вартості об'єкта фінансової оренди за аналогією з обліком поліпшень. Для прийняття рішення, до якого з видів ремонтів треба відносити проведений, треба проаналізувати суть ремонту. Якщо витрати пов'язані зі збільшенням очікуваних майбутніх вигід від використання предмета фінансовий лізингу, можуть бути ідентифіковані з окремою амортизованою частиною (компонентом), не здійснюються з метою підтримання об'єкта у придатному для використання стані, такі витрати можна відобразити через капітальні інвестиції і згодом збільшити первісну вартість ОЗ.

Згідно п.1 ст.24. Закону про фінансовий лізинг [3], поліпшення майна, яке передано до фінансового лізингу, можливе лише за письмовою згодою з лізингодавцем.

Якщо лізингодавець не згодний з проведеними поліпшеннями, то (п.2 ст.24. Закону про фінансовий лізинг [3]) лізингоодержувач має право вилучити здійснені ним поліпшення, за умови що такі поліпшення можуть бути відділені від об'єкта фінансового лізингу без шкоди для нього, або покращення безоплатно переходять у власність лізингодавця (якщо їх неможливо відокремити від об'єкта фінансового лізингу без шкоди для нього).

При цьому, лізингоодержувач сплачує лізингодавцю передбачену договором фінансового лізингу неустойку за кожний випадок здійсненого ним поліпшення об'єкта фінансового лізингу без згоди лізингодавця.

Якщо поліпшення об'єкта фінансового лізингу узгоджене з лізингодавцем, то потрібно домовитися, чи лізингоодержувач буде отримувати відшкодування вартості витрат, чи зараховувати таку вартість до складу лізингових платежів (п.3 ст.24 Закону про фінансовий лізинг [3]).

Витрати, пов'язані з поліпшенням, — це фактично витрати на модернізацію, дообладнання тощо, тобто витрати, які призводять до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта. В обліку, як це підтверджено абз.1 п.2 розд. 2 П(С)БО 14 [7], витрати орендаря / лізингоодержувача на поліпшення об'єкта фінансової оренди відображають як капітальні інвестиції, що включаються до вартості об'єкта фінансової оренди.

Нарахування амортизації у бухгалтерському обліку зупиняється на період реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації ОЗ (п. 23 П(С)БО 7 [8]). У випадку з поліпшенням предмету фінансового лізингу нарахування

амортизації на строк проведення поліпшення об'єкта фінансового лізингу слід призупинити.

Податковий облік повернення має особливість в зв'язку із зворотним продажем, яким, згідно з договором про фінансовий лізинг, вважається постачанням товарів для цілей оподаткування (пп. а) пп. 14.1.191 ПКУ)

Виходячи з цього, така операція є об'єктом оподаткування ПДВ (пп. а) п. 185.1 ПКУ); датою виникнення податкових зобов'язань лізингоодержувача є дата повернення об'єкта основних засобів з фінансовий лізинг у (п. 187.6 ПКУ); база оподаткування визначається, виходячи з договірної (контрактної) вартості, але не нижче залишкової вартості об'єкта лізингу за даними бухгалтеру, що склалася на початок звітного періоду, в якому здійснюється повернення (п. 188.1 ПКУ).

Якщо для лізингодавця повернення об'єкта фінансовий лізингу - це його придбання, то для лізингоодержувача таке повернення лізингодавцю прирівнюється до продажу лізингового майна, а точніше власного об'єкта основних засобів.

Це означає, що у момент передачі об'єкта лізингодавцю всі підприємства - лізингоодержувачі показують бухгалтерський дохід від реалізації такого активу, який збільшує фінансовий результат для цілей оподаткування. Одночасно платник податків зменшує бухгалтерський фінансовий результат на балансову вартість об'єкта лізингу.

Платники податку на прибуток, що не застосовують податкові різниці при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток діють виключно за бухгалтерськими правилами.

Платники податку на прибуток, які при визначенні об'єкта оподаткування враховують податкові різниці, при здійсненні повернення додатково розраховують «продажні» різниці, встановлені ст. 138 ПКУ, а саме, при реалізації виробничих об'єктів основних засобів фінансовий результат до оподаткування необхідно збільшити на суму залишкової вартості об'єкта фінансовий лізингу, що реалізується, визначену за бухгалтерськими правилами (абз. 4 п. 138.1 ПКУ); зменшити на суму залишкової вартості такого об'єкта, визначену за податковими правилами (абз. 3 п. 138.2 ПКУ).

При поверненні об'єкта лізингу лізингодавець отримує право на податковий кредит, на підставі ПН лізингоодержувача, зареєстрованої в ЄРПН.

При цьому величину податкового кредиту визначають за загальним правилом, передбаченим п. 198.3 ПКУ, тобто виходячи з договірної (контрактної) вартості поверненого об'єкта лізингу.

Повернення лізингоодержувачем об'єкта фінансового лізингу ніяк не позначиться на об'єкті обкладення податком на прибуток, тому що коригування для такого випадку ПКУ не передбачені. На бухгалтерський фінансовий результат така операція також не вплине, оскільки повернення об'єкта фінансовий лізинг у лізингоодержувачем у бухгалтеру лізингодавця відображають як придбання такого об'єкта. У свою чергу, таке придбання не відображають у складі доходів/витрат лізингодавця.

Аудит операцій фінансового лізингу передбачає перевірку відповідності договорів, правильності відображення операцій у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, а також аналіз системи внутрішнього контролю підприємства щодо використання об'єктів лізингу, включаючи наступні напрями:

- аналіз договорів лізингу – перевірка відповідності умов договору законодавчим вимогам та обліковим стандартам;

- перевірку класифікації лізингових операцій – визначення правильності відображення активів як фінансового чи операційного лізингу;

- оцінку амортизації та зобов'язань – аудит відповідності нарахування амортизації та розрахунку заборгованості з лізингових платежів;

- перевірку податкових аспектів – аналіз впливу лізингових операцій на податкове навантаження підприємства;

- оцінку облікових процедур – перевірка правильності відображення операцій у бухгалтерських рахунках.

Система контролю фінансового лізингу передбачає регулярний моніторинг ефективності використання об'єктів лізингу, аналіз виконання договірних зобов'язань і оцінку впливу цих операцій на фінансовий стан підприємства та передбачає:

- оцінку ефективності використання активів – контроль за відповідністю використання об'єкта лізингу бізнес-цілям підприємства;

- моніторинг витрат та платежів – регулярна перевірка своєчасності здійснення лізингових платежів;

- контроль відповідності фінансової звітності – перевірка коректності відображення лізингових операцій у балансі, звіті про фінансові результати та інших фінансових документах;

- аналіз ризиків лізингових операцій – виявлення фінансових, юридичних та операційних ризиків, пов'язаних з лізингом.

Висновки. Таким чином, облік, аудит і контроль об'єктів фінансового лізингу є невід'ємною частиною управління підприємством, що дозволяє знизити ризики, пов'язані з використанням об'єктів лізингу, підвищити ефективність їх експлуатації та забезпечити відповідність фінансової звітності нормативним вимогам. Регулярний аудит та контроль сприяють оптимізації витрат підприємства та зменшенню фінансових ризиків, пов'язаних із лізинговими зобов'язаннями.

Список літератури

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV

2. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV
3. Закон України від 04.02.2021 № 1201-IX «Про фінансовий лізинг».
4. Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX «Про фінансові послуги та фінансові компанії»
5. Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг, затверджене постановою НБУ від 29.12.2023 № 199
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI
7. НП(С)БО 14 - Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Запаси", затверджений Наказом Міністерства України від 28.07.2000 №181.
8. НП(С)БО 16 - Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджений наказом Міністерства від 31.12.1999 р. № 318
9. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. 2258-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
10. Перетятко, Ю., & Нагорний, П. (2023). Перспективні напрями досліджень з фінансового лізингу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*, (2 (34), 236–243. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2\(34\)-236-243](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2(34)-236-243)

References (transliterated)

1. Gospodars'kij Kodeks Ukraïni [Commercial Code of Ukraine] vid 16.01.2003 no 436-IV
2. Civil'nij Kodeks Ukraïni [Civil Code of Ukraine] vid 16.01.2003 no 435-IV
3. Zakon Ukraïni vid 04.02.2021 № 1201-IX «Pro finansovij lizing» [Law of Ukraine dated 04.02.2021 no. 1201-IX "On Financial Leasing"]
4. Zakon Ukraïni vid 14.12.2021 № 1953-IX «Pro finansovi poslugi ta finansovi kompanii» [Law of Ukraine dated 14.12.2021 no. 1953-IX "On Financial Services and Financial Companies"]
5. Polozhennya pro avtorizaciyu nadavachiv finansovih poslug ta umovi zdijsnennya nimi diyal'nosti z nadannya finansovih poslug, zatverdzhene postanovoyu NBU [Regulations on the authorization of financial service providers and the conditions for their activities in the provision of financial services, approved by the resolution of the NBU] vid 29.12.2023 no 199
6. Podatkovij kodeks Ukraïni [Tax Code of Ukraine] vid 02.12.2010 r. no 2755-VI
7. NP(S)BO 14 - Nacional'ne polozhennya (standart) buhgalters'kogo obliku 14 "Zapasi", zatverdzenij Nakazom Minfinu Ukraïni [National Accounting Regulation (Standard) 14 "Inventories", approved by Order of the Ministry of Finance of Ukraine] vid 28.07.2000 №181.
8. NP(S)BO 16 - Nacional'ne polozhennya (standart) buhgalters'kogo obliku 16 "Vitraty", zatverdzenij nakazom Minfinu [National Accounting Regulation (Standard) 16 "Expenses", approved by order of the Ministry of Finance] vid 31.12.1999 r. № 318
9. Pro audit finansovoï zvitnosti ta auditors'ku diyal'nist': Zakon Ukraïni [On the audit of financial statements and auditing activities: Law of Ukraine] vid 21.12.2017 r. 2258-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
10. Peret'at'ko, YU., & Nagornij, P. (2023). Perspektivni napryamki doslidzen' z finansovogo lizingu [Promising research directions in financial leasing]. *Problemi i perspektivi ekonomiki ta upravlinnya* [Problems and prospects of economics and management], (2 (34), 236–243. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2\(34\)-236-243](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2(34)-236-243)

Надійшла (received) 15.02.2025

Відомості про авторів / About the Authors

Брік Світлана Володимирівна (Brik Svitlana) – кандидат економічних наук, доцент, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри обліку і фінансів; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5411-4885>; e-mail: Svitlana.Brik@khpi.edu.ua

Фальченко Олена Олександрівна (Falchenko Olena) – кандидат економічних наук, доцент, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри обліку і фінансів; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8441-2894>; e-mail: Olena.Falchenko@khpi.edu.ua